

Toimintakyky- tiedon tulevaisuus Suomessa

Heidi Anttila, FT ft
GenPROM
työkokous 11.3.2026

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos
12.3.2026

Miksi toimintakykytieto on nyt kriittinen?

- Sote-palveluiden vaikuttavuus näkyy toimintakyvyn muutoksena
- Diagnoosi kertoo sairauden, toimintakyky tuo näkyviin mitä sairaus tuottaa
- Ilman yhteismitallista tietoa vaikuttavuutta on vaikea osoittaa
- Tarvitaan uusi mittaustaso väestön hyvinvoinnille

12.3.2026

Toimintakyky on seuraava kansallinen mittaustaso sairastavuuden ja kuolleisuuden rinnalle.

[Bickenbach ym \(2023\)](#) *The human functioning revolution*

Nykyinen ongelma: toimintakykytiedon elinkaari katkeaa

Palveluissa syntyy paljon tietoa:

ammattilaisen arvio

potilaan kertomus

mittarit

Mutta usein tieto jää:

vapaaseen tekstiin

paikallisiin järjestelmiin

ilman analysoitavaa rakennetta

Seuraukset:

tieto ei skaalaudu

tieto ei tue johtamista

vaikuttavuus jää näkymättä

Hyvä uutinen: Infrastruktuuri on rakentumassa

- ICF on kansallinen viitekehys toimintakyvyn kuvaamiseen (WHO)
- Sote-yhteiset toimintakykytiedon tietorakenteet ([merkintä](#) ja [arvio](#) Termetassa) & [kirjaamisopas](#)
- Kanta-toteutus sosiaalihuollossa, ja terveydenhuollossa (FHIR)
- Mittareiden rakenteistaminen (FHIR)
- Hyvinvointialueiden käyttöönotot

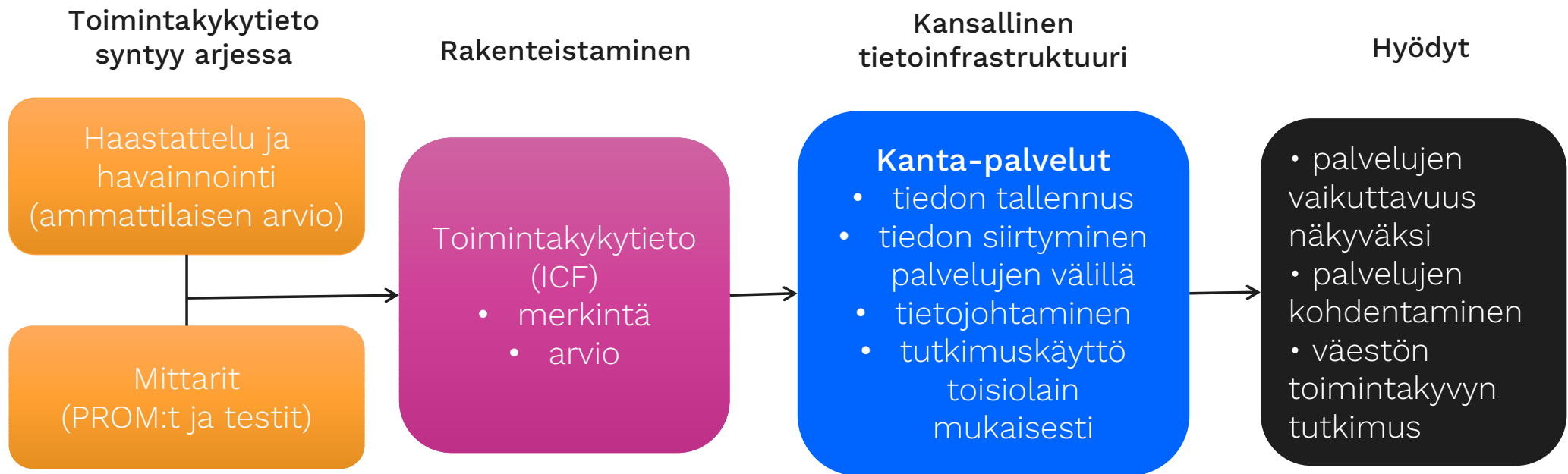

18.2.2026

Puuttuva pala
ei ole enää
infrastruktuuri
– vaan tiedon
tuotanto
arjessa.

Miten arjen toimintakykytieto muuttuu vaikuttavuustiedoksi?

Kun arjen toimintakykytieto rakenteistetaan ja tallennetaan kansallisesti, se mahdollistaa palveluiden vaikuttavuuden arvioinnin sekä palveluissa että tutkimuksessa.

Teknologia muuttaa muun toimintakykytiedon tuotantoa

Perinteinen malli:

- manuaalinen kirjaaminen
- mittarit erillään
- tieto vaikeasti hyödynnettävää

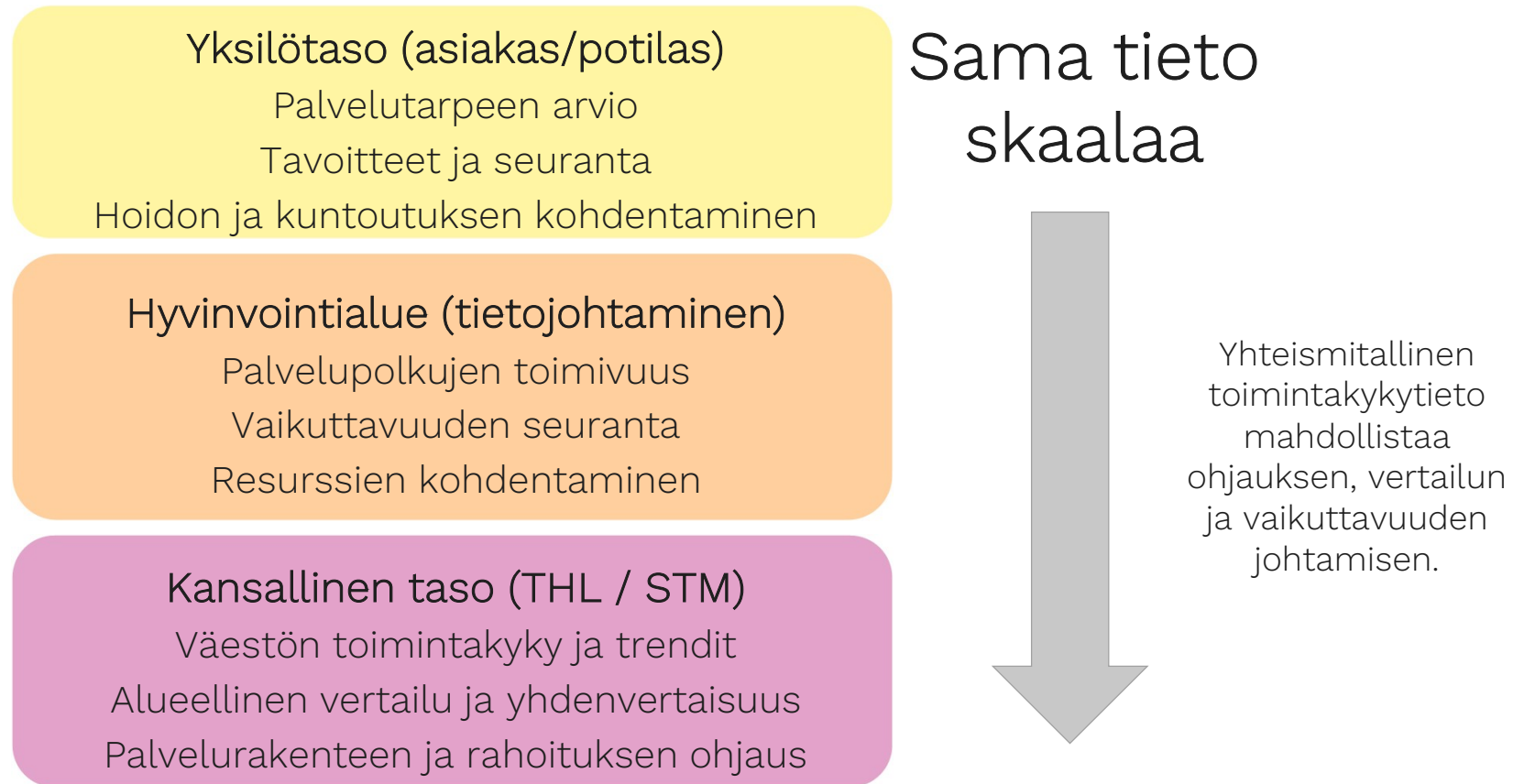
Uusi mahdollisuus: AI + ICF

Prosessi:

1. puhe tai teksti
2. AI ehdottaa ICF-koodausta
3. ammattilainen vahvistaa
4. tieto tallentuu rakenteisesti järjestelmään

Kun toimintakykytieto syntyy, syntyy hyöty

Toimintakykytiedon tiekartta 2026–2035

Eteneminen toimijoittain. Katkoviivalla merkityt laatikot = linjattava / päätettävä kokonaisuus.

LUONNOS

Kriittinen tavoite: yhteismitallinen tieto alkaa kertyä, kun rakenteet + toteutukset + siirtoputki ovat tuotannossa

	2026	2027	2028–2035
THL	- Kirjaamisopas: Toimintakyky - Rakenteet <u>Termetassa</u> (merkintä + arvio). Mittarin rakenne puuttuu LINJAUS: - Toteutettavat mittarit: päätökset mittareista & Toimiameta-toteutus (FHIR-jakelu) - Vapaa teksti → rakenne: Kansallinen AI-annotointikehys	- ICF-tulkinta suhteessa ICD-11:een ja toimenpideluokituksiin - Indikaattoriaihoiden suunnittelu (EQ-5D-5L) LINJAUS: - Pohjoismaisen WHO:n luokituskeskuksen kanssa yhteiset tulkintamallit & luokitustyö - Indikaattorit laaditaan datan perusteella	- Käyttöönottojen seuranta & laadun varmistus - EQ-5D-5L kansallinen raportointi hytesote-tietomallissa, mukaan ydintietoihin ja Valtti-mittaristoon LINJAUS: - Valtti-mittaristo → SAO-indikaattoreiksi - SOTe-yhteinen Kanta-kehitys
Hwvintialueet	- Sosiaalihuollon Kanta-liittyminen käynnissä 09/2026 mennessä, kirjaamiskoulutukset - EQ-5D-5L toteutus asiointipalveluihin / mittarisovelluksiin terveydenhuollossa LINJAUS: - Vapaa teksti rakenteiseksi (AI auttaa) – toteutuslinjaus (laajuus/ajotus)	- Terveydenhuollon Kanta-käyttöönnot alkaa → tieto siirtyy PTJ/asiointipalvelusta Kantaan - Kirjaamisohjeet & -koulutukset LINJAUS: - Kanta-käyttöönnot terveydenhuollossa (ajotus/velvoittavuus)	- Toimintakykytieto alueelliseen tiedolla johtamiseen - Potilaan voinnin seuranta MDR-sertifioituissa järjestelmissä LINJAUS: - Omakannan käyttöönnotot sosiaali- ja terveydenhuollossa (laajuus/ajotus), mahdollinen 03/2029 alkaen
Kela	LINJAUS: - Kanta-kehitys (FHIR): terveydenhuolto - EQ-5D-5L (FHIR-toteutus)	- Omakanta-kehitys, jotta asiakas voi vastata PROM:hin LINJAUS: - Omakanta-kehitys: myös asiakkaan narratiiviset toimintakykytiedot & muut tiedot (EHDS)	Kanta mahdollistaa pitkäaikaissäilytyksen ja valtakunnallisen saatavuuden alueille, toisiokäyttöön THL:lle ja tutkimukseen sekä Euroopan terveystietoalueelle (EHDS)

Kiitos